

Dosarul nr. 2ra-2509/18

Prima instanță: (Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani) N. Arabadji
Instanța de apel: (Curtea de Apel Chișinău) A. Panov, V. Cotorobai, M. Anton

ÎNCHEIERE

12 decembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Galina Stratulat
Dumitru Mardari

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Cara Roman, reprezentat de avocatul Cernolev Ion,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Organizația de Microfinanțare "Creditplus" împotriva lui Cara Roman cu privire la încasarea datoriei, dobânzii, penalității de întârziere și cererea reconvențională depusă de Cara Roman împotriva Organizației de Microfinanțare "Creditplus" cu privire la declararea nulității clauzelor contractului de credit,

împotriva deciziei din 07 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a admis apelul declarat de Organizația de Microfinanțare "Creditplus", s-a casat parțial hotărârea din 14 iulie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani și s-a pronunțat în această parte o nouă hotărâre,

c o n s t a t ă :

La 20 august 2015 Organizația de Microfinanțare "Creditplus" a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Cara Roman cu privire la încasarea datoriei, dobânzii, penalității de întârziere.

În motivarea acțiunii, reclamantul a menționat că la 07 mai 2014 între Organizația de Microfinanțare "Creditplus" și Cara Roman a fost încheiat contractul de credit nr. 400048/1, conform căruia ultimului i-a fost acordat împrumutul în sumă de 20 000 lei și urma să restituie conform contractului până la data de 07 mai 2016 suma de 32 816 lei, care include suma împrumutului și dobânda.

De asemenea reclamantul a specificat că pentru nerespectarea termenului de rambursare a împrumutului, Cara Roman s-a angajat să achite penalitate contractuală raportată la durata de întârziere pentru restituirea împrumutului.

A susținut reclamantul că Cara Roman nu și-a onorat obligațiunea de restituire a creditului și astfel la data de 17 iunie 2015, 29 iunie 2015 și 09 iulie 2015, pârâtul a fost înștiințat despre faptul nerespectării clauzelor contractuale și acordarea termenului pentru conformarea cerințelor, însă aceste notificări nu au fost executate de Cara Roman.

La fel reclamantul a invocat că la 22 iulie 2015 pârâtului i-a fost transmisă notificarea, prin care a fost informat repetat despre nerespectarea clauzelor contractuale și despre rezilierea anticipată unilaterală a contractului și obligațiunea returnării creditului, dobânzii calculate, penalităților și penalităților calculate.

Reclamantul a solicitat, incluziv prin cererile de concretizare, încasarea de la Cara Roman a sumei de 12 387 de lei cu titlu de împrumut nerestituit, încasarea sumei de 3 621 de lei cu titlu de dobândă, încasarea sumei de 2 250 de lei cu titlu de penalitate, încasarea sumei de 5 000 lei cu titlu de penalitate contractuală, încasarea sumei de 3 062,82 de lei cu titlu de dobândă de întârziere, încasarea sumei de 786,67 de lei cu titlu de inflației, încasarea sumei de 2 500 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, încasarea sumei de 56,20 de lei cu titlu de cheltuieli poștale, încasarea sumei de 13,50 de lei cu titlu de comision bancar și încasarea sumei de 890,30 de lei cu titlu de taxă de stat, iar în total suma de 30 567,51 de lei (f.d. 106-107).

La 27 iunie 2017 Cara Roman a depus cerere reconvențională împotriva Organizației de Microfinanțare "Creditplus" cu privire la declararea nulității clauzelor contractului de credit (f.d. 85-90).

În motivarea cererii reconvenționale, Cara Roman a menționat că în contractul de credit pentru consumatori nr. 400048/1 din 07 mai 2014 în pct. 3.1 este stabilită rata dobânzii în mărime de 30,04% anual.

A relatat că această dobândă nu se află într-o relație rezonabilă cu rata de bază a Băncii Naționale a Moldovei.

De asemenea a specificat că potrivit pct. 6.3 din contractul de credit, în cazul în care consumatorul nu rambursează creditul, parțial sau total în termenul de rambursare a creditului, Creditorul are dreptul să aplice o penalitate contractuală de întârziere în sumă de 50 de lei pentru fiecare zi de întârziere, dar nu mai mult de 6 luni.

Totodată a invocat că fiind abuzive clauzele contractuale prevăzute în pct. 6.8 din contractul de credit, care prevede că în cazul în care consumatorul nu achită plățile restante în mărimea și termenul indicat în somația expediată prin a treia notificare și consumatorul întârzie să achite plățile datorate conform termenelor și condițiilor din graficul de plăți, creditorul declară scadente și plătibile imediat toate plățile conform contractului de credit și reziliază în mod unilateral contractul de credit, aplicând suplimentar consumatorului o penalitate în mărime de 25 % din valoarea creditului acordat.

La fel consideră ilegale prevederile pct. 6.5, 6.6 și 6.7 din contractul de credit, care prevăd încasarea comisioanelor de recuperare a creditului pentru notificare în valoare de 100, 200 și 300 de lei.

A reiterat, conform art. 4 alin. (1) din Legea privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii nr. 256 din 09 noiembrie 2011, se interzice

comercianților să includă clauze abuzive în contractele încheiate cu consumatorii. Orice clauză abuzivă introdusă în astfel de contracte este considerată nulă din momentul încheierii lor.

Cara Roman a solicitat declararea nulă și fără efecte juridice a punctelor 6.3, 6.5, 6.6, 6.7 și 6.8 din contractul de credit pentru consumatori din 07 mai 2014 încheiat cu Organizația de Microfinanțare "Creditplus"; declararea parțial nulă și fără efecte juridice a pct. 3.1 din contractul de credit în partea în care stabilește o dobândă în mărime de 30,04% anual, urmând a fi redusă la 10,25% anual.

Prin hotărârea din 14 iulie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Organizația de Microfinanțare "Creditplus".

S-a admis parțial cererea reconvențională depusă de Cara Roman.

S-a constatat nulitatea pct. 6.3, 6.5, 6.6, 6.7 și 6.8 din contractul de credit pentru consumatori nr. 400048/1 din 07 mai 2014.

S-a constatat nulitatea parțială a pct. 3.1 al contractului de credit pentru consumatori nr. 400048/1 din 07 mai 2014 în partea stabilirii dobânzii de 30,04% cu reducerea acesteia la 21,98%.

În rest, cererea reconvențională depusă de Cara Roman s-a respins.

Prin decizia din 07 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis apelul declarat de Organizația de Microfinanțare "Creditplus", s-a casat parțial hotărârea din 14 iulie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani și s-a pronunțat în această parte o nouă hotărâre.

Pentru a decide astfel, instanța de apel cu referire la circumstanțele cauzei a reținut că clauza contractuală ce instituie o dobândă anuală aferentă împrumutului acordat în mărime de 30,04% este parțial lovită de nulitate.

Astfel instanța de apel a concluzionat că rata anuală a dobânzii contractuale ce ar corespunde exigențelor legale constituie 21,98% (11,32%+16,98% +5%).

La fel instanța de apel a stabilit ca fiind lovite de nulitate clauzele contractului expuse la pct. 6.5, 6.6 și 6.7, prin care se instituie plăți suplimentare cu titlu de comision de recuperare a creditului suportat de către creditor în legătură cu expedierea somațiilor, acestea fiind apreciate de instanța de apel ca fiind penalități ascunse, suplimentare celor deja instituite de contract.

De asemenea, instanța de apel a specificat că prin clauzele prevăzute de pct. 6.3 și 6.8 ale contractului de credit, debitorului i se impune plata unei penalități duble, atât aferentă neachitării în termen a ratelor contractate de restituire a împrumutului și sumelor aferente, cât și pentru rezilierea din această cauză a contractului, condiție ce este contrară cerințelor legislației pertinente, deoarece instituie pentru debitor plăți duble pentru aceiași neexecutare.

Mai mult ca atât, instanța de apel a respins argumentul Organizației de Microfinanțare "Creditplus" precum că datoria lui Cara Roman constituie suma de 12 387 de lei, deoarece apelanta a atribuit eronat sumele achitate de intimat la stingerea datoriei formate în baza contractului de credit, acestea urmând a fi atribuite la stingerea doar a obligațiilor pecuniar ce corespund exigențelor legale.

Deci instanța de apel a stabilit că datoria lui Cara Roman la contractul de credit constituie suma de 3 450,40 de lei.

La 23 octombrie 2018, Cara Roman, reprezentat de avocatul Cernolev Ion a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

Recurentul Cara Roman, în motivarea recursului a menționat că instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată și a interpretat în mod eronat legea care urmează a fi aplicată.

De asemenea, recurentul a invocat că instanța de apel, contrar dispozițiilor art. 369 alin. (1) lit. d) din Codul de procedură civilă, urma să restituie cererea de apel depusă de avocatul stagiar Rotari Alla în interesele Organizației de Microfinanțare ”Creditplus”, pe motiv că este depusă de o persoană care nu este în drept să declare apel.

În acest sens a reiterat că atât în contractul de asistență juridică din 01 decembrie 2015, încheiat între Organizația de Microfinanțare ”Creditplus” și Societatea cu Răspundere Limitată ”Lex Plus”, cât și în contractul de mandat din 25 noiembrie 2016, încheiat între Organizația de Microfinanțare ”Creditplus” și Societatea cu Răspundere Limitată ”Lex Plus”, nu este prevăzut dreptul ultimei de a semna, în interesele Organizației de Microfinanțare ”Creditplus” un contract de asistență juridică cu un avocat sau avocat stagiar.

Totodată, recurentul a specificat că deși în partea de motivare a deciziei, instanța de apel a indicat că urmează să fie încasată suma de 3 450,40 de lei cu titlu de datorie la împrumut și dobânzi contractuale aferente, suma de 56,20 de lei cu titlu de cheltuieli poștale, iar în total suma de 5 756 de lei.

Deci recurentul a relatat că nu este clară proveniența sumei de 5 756,70 de lei, or dacă urmează să fie adunată suma de 3 450,40 de lei cu suma de 56,20 de lei, rezultă suma de 3 506,60 de lei.

La 27 noiembrie 2018, Organizația de Microfinanțare ”Creditplus” a depus referință la recursul declarat de Cara Roman, prin care a solicitat să fie considerat inadmisibil.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Chișinău a emis dispozitivul deciziei la 07 iunie 2018, însă date referitor la recepționarea de către părți a deciziei motivate, la materialele cauzei lipsesc.

În conformitate cu art. 434 Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Recursul a fost declarat la 23 octombrie 2018, respectiv se consideră depus în termenul prevăzut de art.434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Examinând temeiurile recursului completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicite admise (*Golder împotriva Regatului Unit*, pct. 38; *Stanev împotriva Bulgariei (MC)*, pct. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (*Luordo împotriva Italiei*, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (*Levages Prestations Services împotriva Franței*, pct. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (a se vedea *Botten v. Norway*, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt

pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Referitor la argumentul recurentului că în decizia contestată, instanța de apel a indicat că se încasează suma de 3 450,40 de lei cu titlu de datorie la împrumut și dobânzi contractuale aferente și suma de 56,20 de lei cu titlu de cheltuieli poștale, iar în total suma de 5 756 de lei (calculată greșit de instanța de apel), completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează că Cara Roman este în drept să depună în instanța de apel cerere cu privire la corectarea greșelii din decizie în temeiul art. 249 alin. (2) din Codul de procedură civilă.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de Cara Roman, reprezentat de avocatul Cernolev Ion, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se declară inadmisibil recursul înaintat de Cara Roman, reprezentat de avocatul Cernolev Ion.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Galina Stratulat

Dumitru Mardari